

Tienvarsimainonta

Poikkeuslupamenettelyohje

Tienvarsimainonta

Poikkeuslupamenettelyohje

Liikenneviraston ohjeita 15/2010

Liikennevirasto

Helsinki 2010

ISSN-L 1798-663X
ISSN 1798-663X
ISBN 978-952-255-035-4

Verkojulkaisu pdf (www.liikennevirasto.fi)

ISSN-L 1798-663X
ISSN 1798-6648
ISBN 978-952-255-036-1

Kopijyvä Oy
Kuopio 2010

Liikennevirasto
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelin 020 637 373

Vastaanottaja
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Säädösperusta
Maantielaki 52 §, 109 §
Tieliikennelaki 56 §
Tieliikenneasetus 20 §
Järjestyslaki 6 §

Korvaa
Tiehallinnon ohje TIEH 2100047-07

Kohdistuvuus
Maanteiden tienpito

Voimassa
20.12.2010 - toistaiseksi

Asiasanat
Ulkomainonta, tienvarsimainonta, liikenneturvallisuus, liikenneympäristö, luvat

Tienvarsimainonnan poikkeuslupamenettelyohje

Liikenneviraston lähtökohtana on tienvarsimainonnan sääntelijänä sovittaa yhteen liikenneturvallisuus, viihtyisä liikenneympäristö ja tienvarsipalvelujen tarjonta. Maanteillä liikkuvia opastetaan ensisijaisesti tieliikenneasetuksen mukaisilla opastusmerkeillä. Tienpitoviranomainen voi myöntää tietyin edellytyksin poikkeusluvan maantien varrelle sijoittuvalle tienvarsimainokselle.

Tienvarsimainoksen poikkeusluvan tarpeellisuusharkinnassa käytetään kokonais-harkintaa, jonka keskeisinä elementteinä ovat liikenneturvallisuus, liikenneympäristön estetiikka, läheisyysperiaate, kunkin maantien liikenteellinen merkitys sekä yrityksen ja tienvarsimainoksen alueellinen ja tieverkollinen sijainti.

Ohje on tarkoitettu Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa toimiville poikkeusluvan käsittelijöille ja tienvarsimainonnan valvonnasta vastaaville muille ELY -keskuksille. Lisäksi ohje toimii ajantasaisena informaationa menettelytavoista, joilla tienpitäjä hoitaa velvoitettaan valvoa maanteiden liikenneympäristöä ulkomainonnan osalta.

Pääjohtaja

Juhani Tervala

Tapani Määttä

Ylijohtaja

LISÄTIETOJA
Teuvo Kela
Liikennevirasto
puh. 020 637 3540

Esipuhe

Liikenneviraston lähtökohtana tienvarsimainonnan säätelijänä on sovittaa yhteen liikenneturvallisuus, esteettinen liikenneympäristö ja tienvarsipalvelujen tarjonta. Poikkeuslupamenettelyssä sovelletaan tarpeellisuusharkintaa, jossa sovitetaan yhteen maantielaisissa tienpidolle asetetut vaatimukset sekä tienkäyttäjien ja paikallisten yritysten tarpeet. Maantielain mukaan tieverkon on oltava kaikissa oloissa turvallinen.

Tämän ohjeen keskeiset muutokset aiempaan verrattuna ovat:

- Haja-asutusalueella sijaitsevien tienkäyttäjille palveluja tuottavien yritysten mahdollisuuksia saada poikkeuslupa tienvarsimainokselle on laajennettu erityisesti alemmalla tieverkolla.
- Eurooppa- ja TEN-tieverkolla poikkeuslupaharkinnassa käytetään liikenteellisistä syistä kriittisempää arviointia kuin muulla tieverkolla.
- Moottori- ja moottoriliikenneteiden varsilla niiden korkean nopeustason ja liikennemäärien vuoksi ei pääsääntöisesti sallita tienvarsimainontaa.
- Harvaan asutuilla seuduilla on mahdollista viestittää myös pääteillä aiempaa ennakoiduimmin tienkäyttäjälle suunnatusta tienvarsipalvelusta.
- Tienvarsimainoksen koko-, muoto- ja sisältövaatimuksia on täsmennetty.

Maantiellä liikkuja opastetaan ensisijaisesti tieliikenneasetuksen mukaisilla opastusmerkeillä. Maantielain mukaan maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen on pääsääntöisesti kielletty asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaava-alueella maantien liikennealueella. Tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisena. Maantielain tienvarsimainontaa koskeva kieltö ei koske kokous-, tiedotus- tai muita vastaavia tilaisuuksia eikä vaaleja koskevaa ilmoittelua eikä rakennuksessa ja sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista.

Ohjeen valmistelua varten muodostettiin ohjausryhmä ja asiantuntijoista koostuva työryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Tapani Määttä Liikennevirastosta ja kutsuttuina jäseninä Kaisa-Leena Välipirtti Liikenne- ja viestintäministeriöstä ja Matti Höyssä Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Työryhmän puheenjohtajana toimi Teuvo Kela Liikennevirastosta ja kutsuttuina jäseninä Johanna Vehkala Pirkanmaan ELY-keskuksesta, Kauko Kaarninen Lapin ELY-keskuksesta ja Piia Heiskala lakiasiantuntijana Liikennevirastosta. Työryhmän asian tuntijasihteerinä toimi Heimo Rintamäki Destia Oy:stä. Valmistelun aikana kuultiin Suomen Yrittäjien näkemyksiä poikkeuslupaharkinnan kehittämisessä.

Tämä poikkeuslupamenettelyohje on tarkoitettu ensisijaisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka käsittelee keskitetysti tienvarsimainoksia koskevat poikkeuslupahakemukset. Lisäksi ohje toimii informaationa tienvarsimainonnasta vastaaville muille ELY-keskuksille, poikkeusluvan hakijoille ja sidosryhmille.

Helsingissä joulukuussa 2010

Liikennevirasto
Tieosasto

Sisällysluettelo

KÄSITTEITÄ	6
1 TIENVARSIMAINONTA.....	8
2 POIKKEUSLUPAMENETTELY.....	12
3 POIKKEUSLUPAPERUSTEET	15
4 LUVATTOMAAN MAINONTAAN PUUTTUMINEN.....	20
LIITTEET	
Liite 1 Liikenneministerille 25.2.2010 luovutetun muistion saatekirje	
Liite 2 Tienvarsimainontaa sääntelevät lait ja normit	

Käsitteitä

Tienvarsimainoksella tarkoitetaan tien varteen sijoitettua mainosta, ilmoitusta, julistetta tai muuta sellaista laitetta tai rakennelmaa, jonka kuva- tai tekstimuotoinen informaatio on tarkoitettu pääasiallisesti tienkäyttäjien nähtäväksi.

Maantie on yleiseen liikenteeseen luovutettu tie, jonka ylläpitämisestä valtio huolehtii. Liikenteellisen merkityksensä mukaan maantiet ovat valtateitä, kantateitä, seututeitä tai yhdysteitä.

Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaisu- ta liikennettä.

Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä.

Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittävät näitä valta- ja kantateihin.

Muut maantiet ovat **yhdysteitä**.

Eurooppatie on Euroopan valtioita yhdistävään kansainväliseen E-tieverkkoon kuuluva tie. Tiet johtavat maasta toiseen ylittäen valtakunnan rajat ja verkoston numerointi on Yhdistyneiden kansakuntien alaisen Euroopan talouskomission (UNECE) alaisuudessa. Eurooppatiet osoitetaan viitoituksessa E-tunnuksella.

TEN-tieverkko (Trans-European Transport Network) on osa laajempaa koko Euroopan kattavaa tie-, rata-, ilma ja vesiliikenteen verkostoa. Verkoston määrittelystä vastaa Euroopan komissio. TEN -teitä ei osoiteta viitoituksessa.

Tie- ja suoja-alue

Tiealueen rajat määritellään tiesuunnitelmassa tai erikseen vireille pannussa maantietoimituksessa. Jollei tiealueen rajoja ole näin määritelty, määritellään ne seuraavasti:

Tiealue, jonka rajoja ei ole kiinteistötoimituksessa määrätty, ulottuu kahden metrin etäisyydelle ojan tai, missä ojaa ei ole, tieluiskan tai -leikkauksen ulkosyrjästä. (Maantielaki 5. §)

Suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien ajoradan tai, jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Erityisistä syistä voidaan tiesuunnitelmassa määrättyllä tiellä tai tienosalla osoittaa etäisyys 20 metriä lyhyemmäksi taikka pidentää etäisyyttä enintään 50 metriksi sekä enintään 300 metriksi tiehen kuuluvan varalaskupaikan kohdalla ja pituussuunnassa sen kummastakin päästä 750 metrin etäisyydelle ulottuvalle jatkeelle. (Maantielaki 44. §)

Näkemä ja näkemäalue

Näkemä on matka, jonka ajoneuvon kuljettaja voi nähdä tien suunnassa minkään rakenteen, maastoesteen tms. estämättä. (Tasoliittymät. Tiehallinto 2001)

Näkemäalue on tien kaarrekohtissa, liittymissä ja tasoristeyksissä vaadittu näkemäesteistä vapaa alue. (Tasoliittymät. Tiehallinto 2001)

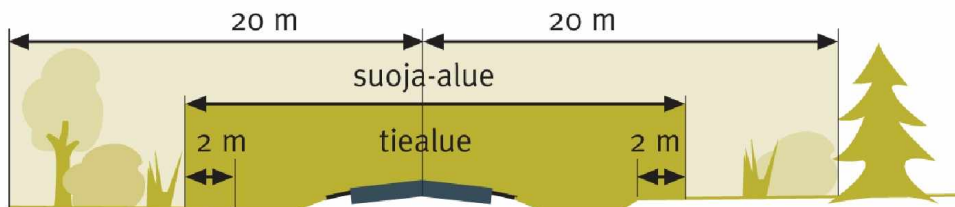
Kadut ja muut yleiset alueet (liikenne- ja katualue)

Liikennealueita ovat asemakaavassa maanteitä, rautateitä, vesiteitä, satamia ja lentokenttiä varten osoitetut alueet. Maanteiden liikennealueita

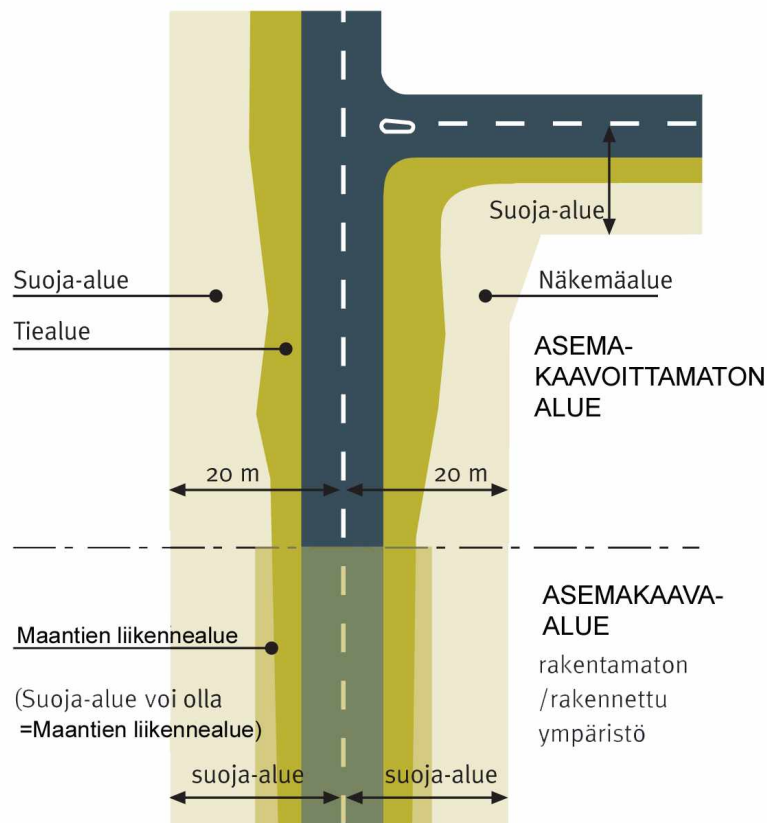
voidaan osoittaa valta-, kanta- ja seututeitä sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. Maantiehen kuuluvalla kevyen liikenteen väylälle voidaan osoittaa muusta liikennealueesta erillinen liikennealue, jos se on paikallisista olosuhteista johtuen perusteltua. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 83. §)

Katualue käsittää asemakaavassa osoitetun katualueen maanalaisine ja maanpäällisine sekä yläpuolisine johtoineen, laitteineen ja rakenteineen, jollei asemakaavassa ole toisin osoitettu. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 83. §)

Läheisyysperiaatteen (subsidiariteettiperiaate) mukaan julkisen vallan päätökset tulisi tehdä mahdollisimman lähellä ihmisiä. Päätös tulee tehdä mahdollisimman lähellä sitä koskevaa ympäristöä, jotta päätöksentekijöillä on mahdollisimman paljon paikallista tietoa ja mahdollisimman hyvät mahdollisuudet tutustua paikallisiin olosuhteisiin. Tienvarsimainonnan poikkeuslupamenettelyssä tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että kunnan lausunnon avulla lupakäsittelijä saa päätöksenteon perusteeksi paikallista tietoa. Läheisyysperiaatetta toteuttaa myös vuoropuhelu poikkeusluvan hakijan kanssa.

Kuva 1. Tie- ja suoja-alueen määrittely maanteillä.

Kuva 2. Periaate alueiden rajauksesta maantiellä.

1 Tienvarsimainonta

Toimintaympäristö

Tieverkko

Maanteiden kokonaisliikennesuorite oli 35,9 miljardia autokilometriä vuonna 2009. Noin 63 prosenttia liikenteestä sijoittuu valta- ja kantateille. Maanteitä on 78 161 km. Valta- ja kantateiden osuus tästä on 17 %, seututeiden osuus on 17 % ja yhdysteiden osuus on 66 %. Moottoriteitä on 765 km ja pelkästään moottoriliikenteelle tarkoitettuja moottoriliikenneteitä 110 km. Kokonaisliikennesuorite kasvaa edelleen.

Päätieverkon uudistumisen myötä etsiytyminen kohteisiin perustuu yhä enemmän opastukseen ja liittyminen ympäröivään maankäyttöön tapahtuu aiempaa harvemmassa olevien liittymien kautta. Tienvarrella olevien kohteiden havainnointi on aiempaa vaikeampaa teiden geometrian parantuessa sekä tiehen kuuluvien laitteiden ja rakenteiden lisääntyessä.

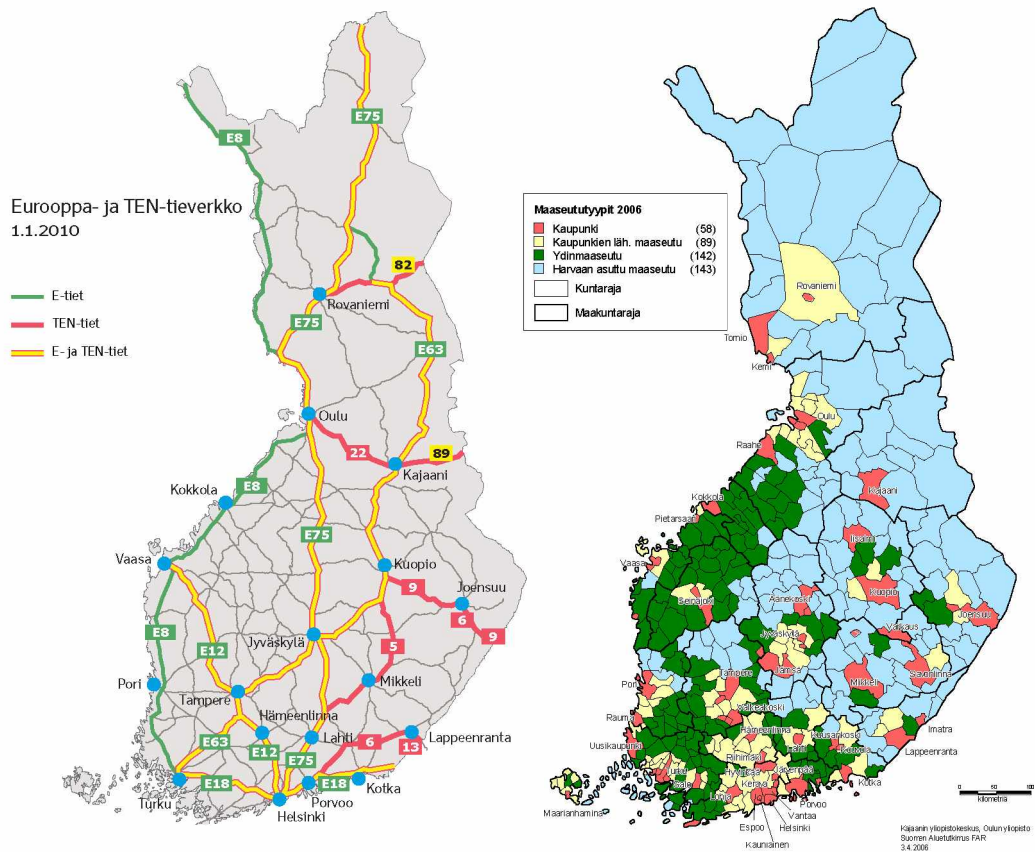
Alueluokittelu

Suomessa on käytössä oma kuntajakoon perustuva alueluokittelu kaupunkeihin, kaupunkien läheiseen maaseutuun, ydinmaaseutuun ja harvaan asuttuun maaseutuun, mikä mahdollistaa erityyppisten alueiden kehityserojen tarkastelun ja vertailun. Suomi on monilla mittareilla luokiteltuna hyvin maaseutumainen maa. Suomi on väestötiheydeltään EU:n kaikkein harvimminkin asuttu jäsenvaltio ja on OECD:n maaseutulokittelun mukaan kokonaan joko hallitsevasti tai merkittävästi maaseutumaista aluetta.

Väestökehityksessä erottuvat vahvat maakuntakeskukset työssäkäyntialueineen; näiden väestö on lisääntynyt lähimenneisyydessä ja lisääntyy todennäköisesti myös lähitulevaisuudessa. Noin 1,5 milj. henkilöä asuu kuitenkin kunnissa, joiden väestö on vähentynyt aikavälillä 1980–2005 ja vähentyy todennäköisesti edelleen aikavälillä 2005–2030 (kuva 3). Valtaosa näistä edelleen ohenevan väestöpohjan kunnista on harvaan asuttua maaseutua. Harvaan asutulla maaseudulla vuotuinen väestökato on ollut koko EU-jäsenyyssajan yli prosentin luokkaa. Vapaa-ajan asukkaista noin 5 % tekee etätöitä vapaa-ajan asunnoltaan ja 17 % on käynyt vapaa-ajan asunnolta töissä.

Suomen yrityksistä 40 % sijaitsee maaseudulla. Palveluala on maaseudulla suurin yksittäinen ja edelleen kasvava toimiala. Useille maaseudun kehittyville palveluelinkeinoille on tyypillistä niiden toimintaedellytysten riippuvuus yrittäjän monipuolisista taidoista ja tiedoista.

Maaseutuyrityksiä on markkinastrategialtaan kahdentyyppisiä. Toiset myyvät tuotteitaan ja palvelujaan paikallisesti lähialueen ihmisten ja yritysten tarpeisiin. Toisten toiminta perustuu laajempien markkinoiden tavoittelulle joko itsenäisesti tai tuotantoketjun osana. Varsinkin harvaan asutulla maaseudulla ei ole laajoja markkinoita. Paikallisille markkinoille suuntautuvat yritykset ovat useimmiten pieniä eivätkä tavallisesti pyri jatkuvaan kasvuun. Silti niiden rooli palvelujen tarjoajana ja elinkeinotoiminnan monipuolistajana on korvaamaton. Matkailuelinkeino on hyvä esimerkki oman alueensa ulkopuolelle palveluita myyvistä yrityksistä. Palvelujen esilletuonti on tärkeä osa yritysten toimintaa.

Kuva 3. Poikkeuslupaperusteiden arvioinnissa otetaan huomioon kohteen tieverkollinen ja alueellinen sijainti.

Tienkäyttäjille suunnatut palvelut

Matkan aikana tarjottavia palveluja tuottavat pääosin yksityiset yritykset. Pääteiden varteen on rakentumassa tienvarsipalvelujen verkko, joka tarjoaa palveluja joka päivä ja jopa kaikkina vuorokaudenaikoina kaikille tienkäyttäjille.

Tienvarsimainosten vaikutuksia on selvitetty osana tienkäyttäjien tyytyväisyystutkimusta kesällä 2006. Kyselyn mukaan tienvarsipalveluja koskevat mainokset vaikuttivat vastaajista vajaan viidenneksen päätöksiin pysähtymis- ja ostoskohteista. Lisäksi yli 40 % vastaajista totesi tienvarsimainosten vaikuttaneen jonkun verran heidän päätöksiin.

Poikkeuslupakäytäntö

Poikkeuslupia mainoksia varten hakevat yleensä kunnat, yksityiset yrittäjät, ulkomainosyrittäjät ja yritysketjut. Poikkeuslupia haetaan vuosittain noin 200 kappaletta. Näistä myönteisiä päätöksiä on ollut n. 15 %. Vuonna 2010 uuden tulokinnan seurauksena myönteisten päätösten osuus on kasvanut selvästi.

Säännökset

Tienvarsimainontaa käsitteleviä säännöksiä on maantieteellisiä, tieliikenneläisiä, tieliikenneasetuksessa, maankäyttö- ja rakennuslaissa, maankäyttö- ja rakennusasetuksessa sekä järjestyslaissa. Lisäksi tienvarsimainontaa ohjaavat liikenne- ja viestintäministeriön päätökset ja kansainväliset sopimukset. Myös kuntien rakennusjärjestykset voivat säännellä ulkomainontaa.

Tienvarsimainontaa sääntelevät säännökset on kootusti esitetty ohjeen liitteessä 2.

Maantielain yleisperiaatteena tienvarsimainonnan osalta on, että maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen on asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaava-alueella liikennealueella kielletty. Tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisenä. Maantielain tienvarsimainontaa koskeva kiello ei koske kokous-, tiedotus- tai muita vastaavia tilaisuuksia eikä vaaleja koskevaa ilmoittelua eikä rakennuksessa ja sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista.

Suomi on allekirjoittanut asetuksen kansainvälisistä pääliikenneväylistä tehdyn eurooppalaisen sopimuksen voimaansaattamisesta. Sopimuksessa määritellään E-tieverkko ja laatuvaatimuksia sekä suosituksia E-tieverkon eri tieluokille. Sopimuksessa mainitaan, että ”Esteettiset ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen tienvarsimainontaa pitäisi välttää kansainvälisillä pääteillä.”

Pirkanmaan ELY-keskus huolehtii esteettisten näkökohtien huomioon ottamisesta poikkeuslupaharkinnassa, jonka lisäksi liikenneturvallisuusnäkökohtia tarkastellaan sopimuksen mukaisesti Eurooppateillä kriittisemmin kuin muilla teillä.

Liikenneturvallisuus

Tienvarsimainos voi osaltaan edistää liikenneturvallisuutta, jos tienvarsimainos informoi mahdollisuudesta pitää virkistystaukoja. Oikein sijoitettu ja helposti luettava tienvarsimainos edesauttaa kuljettajaa päätöksenteossa ja antaa aikaa valmistautua tarvittaviin ajosuorituksiin. Ihminen pysyy helpoiten valppaana ympäristössä, joka on sopivan kiinnostava eikä liian kuormittava. Vähävirikkeiseen ympäristöön sijoitetulla mainoksella voidaan siksi ajatella olevan myönteistä vaikutusta kuljettajien tarkkaavaisuustasoon.

Tienvarsimainos voi olla liikenneturvallisuutta vaarantava tekijä huonon ulkoasun tai sijoituspaikan vuoksi. Tienvarsimainos voi tehdä liikenneympäristön sekavaksi. Mainos voi aiheuttaa näkemäesteen peittäessään vapaan näkemän tiejaksolla tai liittymässä ja sekoittumisriskin muistuttaessaan liikennemerkkiä tai valo-opastetta. Tienvarsimainos voi lisäksi aiheuttaa tiellä liikkujan tarkkaavaisuuden vähenemisen kiinnittäessään huomion pois liikenteestä tai liikenteen ohjauksesta.

Ympäristö

Tienvarsimainonnan poikkeuslupaviranomaisella on vastuu siitä, että tienvarsimainos, jolle poikkeuslupa myönnetään sopeutuu ympäristöön. Tiellä liikkujan viihtyisyyteen liittyy myös matkan elämyksellisyys. Tienvarsimainonta vaikuttaa yhtenä tekijänä siihen, millaisena tienkäyttäjät kokevat tiemaiseman. Tienvarsimainokset sijoitetaan siten, että ympäristön tai kulttuurihistorian kannalta arvokkaita kohteita ei vaaranneta. Tiemaiseman esteettisyyden kehittämiseen niin luonnonympäristössä kuin rakennetussa ympäristössä on edelleen tarvetta yhteistyössä kuntien ja elinkeinoelämän kanssa.

Tienvarsimainoksen suhde viitoitukseen

Maanteillä liikkujaa opastetaan ensisijaisesti tieliikenneasetuksen mukaisilla opastusmerkeillä. Tienpitäjä on laajentanut opastusmerkkien käyttömahdollisuuksia sidosryhmiensä tarpeiden pohjalta. Tieliikenneasetukseen on vuonna 2007 lisätty uudet palvelukohteiden ruskeapohjaiset opastusmerkkiryhmät. Tienpitäjä hoitaa palvelukohteiden opastusmerkit hoidon alueurakoissa vastaavalla tavalla kuin muutkin liikenteenohjauslaitteet.

Opastuksen ja tienkäyttäjille jaettavan informaation tarve muuttuu tieverkon ja palvelujen kehittyessä. Tienkäyttäjille suunnattujen palvelujen tasapuolinen opastus voi edellyttää ennakoivaa useamman liittymän alueelle ulottuvaa opastusta. Opastusmerkkien avulla kohteisiin voidaan opastaa laadukkaasti, mutta tienkäyttäjän kannalta kohteiden ennakointi voi olla puutteellista. Kohteiden valinnan ennakoitavuutta lisää osaltaan navigointijärjestelmien ja verkkomainonnan yleistyminen.

Kuva 4. Opastusjärjestelmä tarjoaa laajan keinovalikoiman kohteiden viitoitukseen

2 Poikkeuslupamenettely

Lähtökohtana toimintalinjat

Tienvarsimainonnan toimintalinjat laadittiin tienvarsimainontaan käsittelevän lainsäädännön muuttuessa vuonna 2006. Tienpitäjästä tuli poikkeuslupaviranomainen, joten tienpitäjä tarvitsi toimintalinjat ohjeistamaan uutta rooliaan. Toimintalinjoilla varmistettiin poikkeuslupamenettelyn tasapuolisuus ja yhdenmukaisuus sekä liikenneturvallisuusvaatimusten toteutuminen. Toimintalinjat määrittivät perusteet poikkeusluvan harkintaan sekä menettelytavat luvattoman tienvarsimainonnan hallintaan.

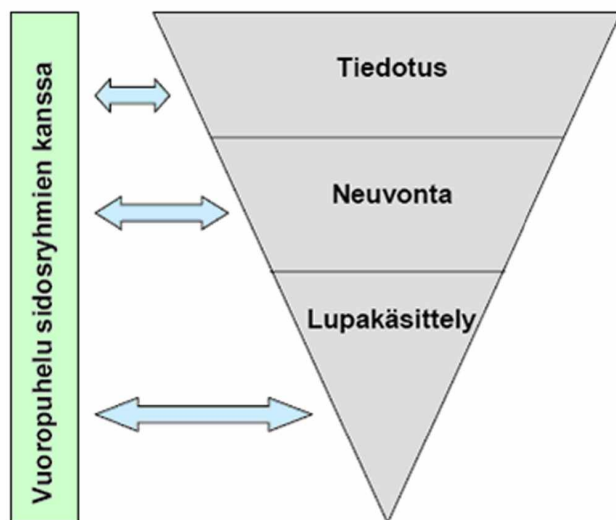
Lupaviranomaiset

Pirkanmaan ELY-keskus (laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 20.11.2009/897 ja valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 20.11.2009/910) toimii tienvarsimainonnan poikkeuslupaviranomaisena asemakaava-alueen ulkopuolella ja asemakaavan mukaisella maantien liikennealueella. Lupaviranomainen tekee lupapäätökset, ylläpitää tietoja nykyisistä tienvarsimainoksista ja luvista, käy vuoropuhelua yritysten kanssa tienvarsimainontaan kohdistuvista odotuksista ja neuvoo poikkeusluvan hakijaa soveltuvista ratkaisuvaihtoehdoista. Paikallinen ELY-keskus valvoo luvattonta tienvarsimainontaa ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Asemakaava-alueella lupaviranomaisena on kunta.

Poikkeuslupamenettely asemakaava-alueen ulkopuolella

Poikkeuslupaa haetaan netistä saatavalla lomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella postitse tai sähköpostitse. Tienvarsimainoksen asettaminen edellyttää aina Pirkanmaan ELY-keskuksen myöntämää kirjallista poikkeuslupaa. Poikkeuslupa on maksullinen ja määräaikainen. Poikkeuslupa käsitellään ja poikkeuslupamaksu peritään jokaiselta mainospinnalta erikseen.

Kuva 5. Tienvarsimainontaa hallitaan vuorovaikutteisella toiminnalla.

Liikenteen asiakaspalvelukeskus neuvoo asiakkaita tienvarsimainosten poikkeuslupakäsittelyyn liittyvissä asioissa mm. lupakäytännöstä, lupamaksuista ja käsittelyajasta sekä ohjaa asiakkaan tilanteesta valitusta jatkotoimenpiteestä riippuen joko Pirkanmaan ELY -keskukselle tai alueella toimivalle ELY -keskukselle.

Asiakas saa Pirkanmaan ELY-keskukselta poikkeuslupapäätöksen. Hakija vastaa mainoksen pystyttämisestä, huollosta ja kunnossapidosta sekä säänkestävän lupanumeron sisältävän tunnisteiden kiinnittämisestä mainospintoihin. Päätöksen mukaisen tienvarsimainoksen sijainti ja muut tiedot merkitään tierekisteriin.

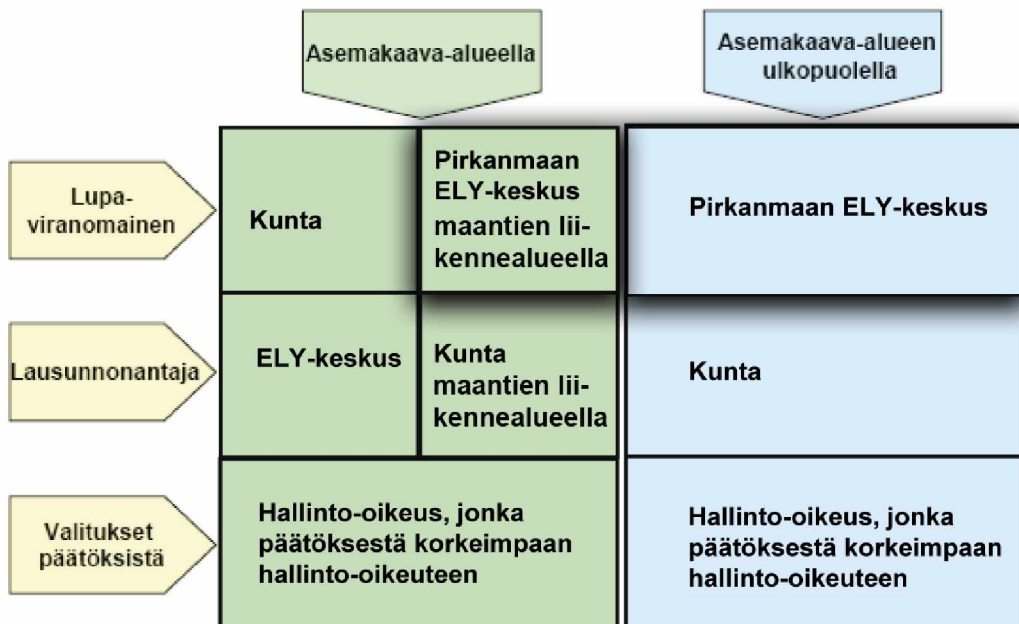
Pirkanmaan ELY-keskus hankkii ennen lupa-asian ratkaisemista kunnalta lausunnon ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Yksi keskeinen elementti lupaharkinnassa on läheisyysperiaate. Kunnan lausunnolla on painoarvoa ratkaistaessa luvan saamista. Kunta voi ottaa kantaa mm. tienvarsimainoksen tarpeellisuuteen paikallisen yritystoiminnan näkökulmasta ja merkityksestä kunnan toiminnalle sekä tienvarsimainoksen sopeutumisesta ympäristöön. Ennen asian ratkaisua lupapalvelu lähettää kunnan lausunnon hakijalle kannanottoa varten.

Lupamenettely asemakaava-alueella

Maantien liikennealueen ulkopuolella mainoslaitteen pystytys vaatii maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisen toimenpideluvan kunnalta. Poikkeuksellisesti rakennelma saattaa edellyttää myös rakennuslupakäsittelyä. Kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä toimenpiteen vapauttamisesta luvanvaraisuudesta tai että toimenpiteeseen voidaan ryhtyä ilmoituksen nojalla. Kunta kuulee tienpitoviranomaista maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) säännösten mukaan naapurina käsitellessään lupahakemusta tai ilmoitusta asemakaava-alueella maantien liikennealueen ulkopuolella olevalle ulkomainokselle, joka on tarkoitettu tienkäyttäjien luettavaksi.

Lausunnossaan ELY-keskus arvioi erityisesti ulkomainoksen ehdotettuun sijoituspaikkaan sopivuutta liikenneturvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Lisätietoja lupamenettelystä ja ulkomainosten sijoittamisperiaatteista asemakaava-alueella saa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Kuva 6. Tienvarsimainonnan lupaviranomaiset.

Lupamenettely ilmoittelussa

Maantielain tienvarsimainontaa koskeva kieltö ei koske kokous-, tiedotus-, huvi- tai muita vastaavia tilaisuuksia eikä vaaleja koskevaa ilmoittelua. Edellä mainittujen tilaisuuksien ilmoitukset eivät tarvitse poikkeuslupaa, mutta ilmoitukset on sijoitettava paikallisen ELY-keskuksen ohjeiden mukaisesti pääsääntöisesti tiealueen ulkopuolelle. Ilmoituksen sijoittaminen tiealueelle edellyttää ELY-keskuksen lupaa. ELY-keskus ohjeistaa ilmoitusten pystyttäjää mm. mille etäisyydelle liikennemerkkeistä ilmoitukset voi sijoittaa, missä ilmoitus ei estä vapaita näkemiä ja mihin ilmoitukset voi sijoittaa vaarantamatta tierakenteessa olevia johtoja, muita laitteita tai pohjavedensuojauksia.

Rakennuksessa ja sen läheisyydessä saa myös ilmoittaa paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista. Rakennuksen ja mainoksen tulee sijaita toisiinsa nähden niin, että niiden välinen toiminnallinen yhteys selviää tienkäyttäjälle nopeasti.

Kuva 7. Poikkeuslupaprosessin kuvaus.

3 Poikkeuslupaperusteet

Tienvarsimainonnan poikkeuslupamenettely on vuorovaikutteinen ja säädelty prosessi, jossa otetaan huomioon usean osapuolen tarpeet ja näkemykset. Tienvarsimainoksen poikkeusluvan perusteiden arvioinnissa selvitetään aina ensimmäisenä keinona, miten kiinteä viitoitus kohdetta palvelee ja voidaanko kiinteää viitoitusta parantamalla vastata yrityksen tarpeisiin. Reitti kohteeseen voidaan osoittaa vain tieliikenneasetuksen mukaisilla opastusmerkeillä.

Poikkeuslupamenettelyssä sovelletaan tarpeellisuusharkintaa, jossa sovitaan yhteen maantielaisissa tienpidolle asetetut vaatimukset sekä tienkäyttäjien ja paikallisten yritysten tarpeet. Tienvarsimainoksen poikkeusluvan tarpeellisuusharkinnassa käytetään kokonaisharkintaa, jonka keskeisinä elementteinä ovat liikenneturvallisuus, esteettinen liikenneympäristö, läheisyysperiaate sekä kohteen ja tienvarsimainoksen sijainti.

Poikkeuslupaharkinnan peruslähtökohtia

Maantielain 52 §:n 1 momentin mukaisia poikkeamisperusteita ovat mainoksen tarpeellisuus liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta, mutta myös muu sellainen syy voi oikeuttaa poikkeamiseen tienvarsimainonnan kiellosta.

Mainoksen tarpeellisuutta tienkäyttäjän kannalta harkittaessa on lähtökohtana, että matkan aikana tapahtuvalle päätöksenteolle esimerkiksi virkistystaunon pitämiseksi kohteesta kertova tai ennakkoon informoiva tienvarsimainos voi olla perusteltu. Tavoitteena on, että tieverkolla (erityisesti valtatieverkolla) palvelupisteet ovat avoimina joka päivä vuorokauden ympäri ja kapasiteetti on riittävä ryhmille.

Matkailun kannalta tienvarsimainos voi olla tarpeellinen, kun se informoi valtakunnallisesti merkittävästä tai uudesta matkailukohteesta.

Liikenteen opastuksen kannalta tienvarsimainos voi olla tarpeellinen, jos kohteelle ei ole saatavissa tieliikenneasetuksen mukaisia opastusmerkkejä ja mainostettava kohde arvioidaan tienkäyttäjien kannalta tarpeelliseksi. Opastuksella tienkäyttäjä siis pääsääntöisesti ohjataan kohteeseen, mutta tienvarsimainoksella on erityisissä tapauksissa mahdollista tehdä kohdetta etukäteen tunnetuksi.

Poikkeamisperusteena sallittu muu sellainen syy otetaan huomioon kokonaisharkinnassa, kun huomioidaan paikalliset olosuhteet ja kohteen sijainti maantieverkolla. Näin ollen mitään palvelutoimialaa ei suljeta poikkeusluvan piiristä. Pääsääntöisesti mainostettavan kohteen tulee sijaita joko tien välittömässä läheisyydessä tai korkeintaan noin 1,5 km etäisyydellä tiestä, jonka varrella mainos sijaitsee.

Paikallisten olosuhteiden ja tieverkollisen aseman merkitys

Edellisessä kappaleessa on esitetty poikkeusluvan tarpeellisuusharkinnan peruslähtökohdat. Paikallisten olosuhteiden ja tienvarsimainoksen tieverkollisen sijainnin vaikutukset poikkeuslupaan pohditaan kokonaisarviona.

Kokonaisarvioinnin lähtökohtana on, että poikkeusluvan tarpeellisuusharkinnassa otetaan huomioon harvaan asutun maaseudun erityisolot. Kokonaisharkintaa käyttäen voidaan ottaa huomioon paikalliset olosuhteet, joiden perusteella on mahdollista poiketa tarpeellisuusharkinnan peruslähtökohdista. Poikkeaminen on mahdollista, koska harvaan asutulla maaseudulla tieverkolla on muuta maata paremmat mahdollisuudet löytää turvallisia sijoituskohtia tienvarsimainoksille.

Kokonaisharkinnalla ja läheisyysperiaatetta tukevalla vuoropuhelulla paikallisten yrittäjien ja kunnan kanssa huolehditaan, että tienvarsimainosten määrä ei paikallisesti nouse liian suureksi. Jos on syntymässä liikenneturvallisuutta vaarantavia tienvarsimainosryppäitä, tarkastellaan tilanne alueellisen suunnittelun avulla.

Lupaperusteiden kokonaisharkinnassa hyvänä apuna ovat alueelliset palvelukohteiden viitoitussuunnitelmat, joita laadittaessa on käyty laajaa vuoropuhelua kohteiden merkittävyydestä ko. liikennekäytävässä ja arvioitu kohteiden täyttämiä laatuvaatimuksia.

Toisaalta tieverkollinen asema otetaan poikkeuslupan kokonaisharkinnassa huomioon siten, että moottoriväylillä ei pääsääntöisesti sallita tienvarsimainontaa korkean nopeustason ja suurten liikennemäärien vuoksi. Eurooppa- ja TEN -tieverkolla poikkeuslupaharkinnassa käytetään liikenteellisistä ja maisemallisista syistä kriittisempää arviointia kuin muulla tieverkolla (vrt. AGR-sopimus).

Kaikille mainoksille yhteiset arviointiperusteet

Kaikille poikkeuslupahakemuksille yhteisiä arviointiperusteita ovat mainospinnan sisältö ja ulkoasu, tienvarsimainoksen sijoituspaikka sekä tienvarsimainonnan alueellinen ja paikallinen tasapuolisuus. Tuotemainontaa ei tienvarsimainoksissa sallita, koska niiden ei katsota olevan tienkäyttäjille tarpeellisia. Mainospinnan ulkoasun vaatimukset perustuvat nopeaan havaitsemiseen ja tunnistamiseen. Luettavuusvaatimuksia korostaa se, että tienvarsimainos asetetaan etäälle ajoväylästä. Tasapuolisuusvaatimuksella lupaviranomainen haluaa varmistaa taajamien ulkopuolella oleville paikallisille yrityksille samanarvoiset mahdollisuudet tienvarsimainonnan hyödyntämisessä. Taajamassa olevat yritykset eivät yleensä voi saada poikkeuslupaa ellei kysymyksessä ole ainoa kyseistä tienkäyttäjäpalvelua tarjoava yritys tai maakunnallisesti merkittävä kohde.

Tienvarsimainoksen muoto, sisältö ja koko

Ihminen pystyy ominaisuuksiensa takia havaitsemaan ja tunnistamaan tarjolla olevasta informaatiosta vain hyvin rajallisen määrän kerrallaan. Tämä näkyy reaktioajan lisääntymisenä liikennemerkkien määrän kasvaessa. Esimerkiksi merkkien määrän kolminkertaistuminen lisää reaktioaikaa n. 0,5 sekuntia. Ensimmäiseksi tarvittava tieto tulisi sijoittaa havaitsemisen ja lukemisen kannalta helpoimpaan paikkaan, yleensä ylimmäksi.

Mainoksessa käytettävien tekstien ja kuvien värit ja muodot tulee valita siten, että tienkäyttäjän on helppo omaksua tienvarsimainoksen sisältö ajotapahtuman yhteydessä ja että tienkäyttäjä ei voi tulkita tienvarsimainosta viralliseksi liikennemeriksi tai tienpitäjän asettamaksi tiedotustalukseksi. Tekstin ja mainoksen pohjan välillä pitää olla hyvä kontrasti.

Tienvarsimainoksen sisältö käsitellään lupamenettelyssä jokaisen mainospinnan osalta. Useita mainospintoja on mm. mainostorneissa. Sisällön osalta arvioidaan, antaako sisältö loogista informaatiota kohteesta ja sen toiminta-alueesta (ei tuotemainontaa) ja onko mainoksen sisältökokonaisuus nopeasti ymmärrettävissä ja helposti luettavissa.

Tienvarsimainoksen kokoa kasvattaa vaatimus helposta luettavuudesta. Tienvarsimainoksen ohjeellisia arvoja ovat esim.:

- 20 metrin etäisyydellä ajoradan keskilinjasta maksimikoko on 12 m² (esim. 2000 mm x 6000 mm). Minimi tekstikokosuositus on alle 80 km/h nopeusalueella 250 mm ja yli 80 km/h nopeusalueella 350 mm.
- 40 metrin etäisyydellä ajoradan keskilinjasta maksimikoko on 27 m² (esim. 3000 mm x 9000 mm). Minimi tekstikokosuositus on 450 mm.

Tekstin minimimitoitus perustuu perusolettamuksiin, että teksti on luettavissa korkeintaan etäisyydeltä 300 x fontin koko. Lisäksi on otettu huomioon kuljettajan näkökentän kaventuminen nopeuden kasvaessa ja lukemiseen tarvittava minimiaika.

Muoto- ja sisältövaatimuksia voidaan testata esim. seuraavilla kysymyksillä:

- Ovatko mainospinta ja sen osat kiinteitä (ei muuttuvia)?
- Kuinka monta sanaa, kuvaa, tms. on tarkoitettu tulkittavaksi?
- Onko sisältökokonaisuus helppotajuinen?
- Onko mainospinnan muoto epätavallinen tai erityisen silmiinpistävä?
- Onko tienvarsimainos kooltaan epätavallisen suuri tai luettavuuden kannalta liian pieni?
- Voiko mainospinta häikäistä?

Tienvarsimainoksen sijoittaminen

Oikein sijoitettu mainos voi edesauttaa tienkäyttäjää päätöksenteossa ja antaa aikaa valmistautua tarvittaviin ajosuorituksiin. Se ei kuitenkaan saa häiritä kiinteää opastusta tai heikentää liikennemerkkien ja tienpitäjän toimesta asetettujen tiedotustaulujen havaittavuutta. Tämä tarkoittaa käytännössä vähintään taulukossa 1 esitettyjä ohje-etäisyyksiä lähimmästä liittymästä sekä liikennemerkeistä tai muusta liikenteenohjauslaitteesta.

Tienvarsimainokset voidaan turvallisimmin sijoittaa tienkäyttäjän kannalta helppoihin liikenneympäristöihin, kuten viitoituksesta vapaille pitkille suorille. Jos mainospinta on liikkumaton, viesti lyhyt, ytimekäs ja nopeasti tulkittavissa, kuljettaja voi valita lukuajankohdan liikennetilanteen mukaan. Tämä hyödyttää myös mainostajaa, koska tienkäyttäjällä on silloin mahdollisuus tulkita turvallisesti viestin sisältöä.

Tienvarsimainoksia ei sijoiteta liittymän opastuspituudelle, joka muodostuu kiinteiden liikenteen ohjauslaitteiden etäisyydestä ennen ja jälkeen liittymää. Näitä liikenteen ohjauslaitteita ovat valmistava suunnistustaulu (moottoriväylät), suunnistustaulu, tienviitta/erkanemisviitta ja tiekohtaiset informaatiotaulut liittymän jälkeen.

Taulukossa 1 on esitetty eri tieluokkien mukaiset opastuspituudet ja minimietäisyydet liikenteenohjauslaitteista. Näille alueille ei sijoiteta mainoksia.

Alueen yritysten ja palvelujen informaatio on suositeltavaa keskittää levähdys- ja pysäköimisalueille, sekä palvelualueille, joilla tienkäyttäjä voi rauhassa tutustua siihen lähietäisyydeltä. Kunta voi tuoda levähdysalueelle opastuskartan, jossa se esittelee lähialueen palvelu- ja tapahtumatarjontaa. Mainokset ja opastuskartat on kuitenkin suunniteltava ja sijoitettava niin, etteivät ne ole tieltä luettavissa eivätkä vaikeuta alueen kunnossa- ja puhtaanapitoa eivätkä häiritse ympäröivän luonnon ja maiseman kokemista.

Paikkaa koskevia vaatimuksia voidaan arvioida seuraavilla kysymyksillä:

- Onko tiejakso erityistä tarkkavaisuutta vaativa, kuten ohituskaistaosuudet, keskikaistaosuudet, leveällä pientareella varustettu osuus, monimutkainen kaistanvaihtoa edellyttävä osuus, Eurooppatie-/TEN -tie, moottoriväylä, taajaman ohitustie tms.?
- Millainen on liikenneympäristö?
- Onko mainoksen havaitsemiseen riittävästi aikaa?
- Pääseekö mainoslaitetta huoltamaan sivutien kautta?
- Onko lähekkäin useita kilpailevia kohteita? Tarvitaanko alueellinen selvitys mahdollisista tienvarsimainosten kohdista?

Taulukko 1. Ohjeelliset vähimmäisetäisyydet lähimmästä liittymästä ja liikenteenohjauslaitteesta eriluokkaisten teiden varsilla

Tieluokka	Vähimmäisetäisyys lähimmästä liittymästä	Vähimmäisetäisyys lähimmästä liikenteenohjauslaitteesta tai mainoksesta
Moottoritiet, moottoriliikennetiet	2 000 m	200 m
Valta- ja kantatiet	500 m	100 m
Muut maantiet	300 m	100 m

Liikenneturvallisuuden kannalta ovat kriittisiä ne tien kohdat, joissa ajoneuvon kuljettaja joutuu keskittymään ajosuorituksiin erityisen huolellisesti ja seuraamaan toisten tienkäyttäjien tekemisiä. Mainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon myös seuraavat seikat:

- Mainoksen tulee näkyä tienkäyttäjälle kokonaan
- Mainos sijoitetaan ajosuunnassa tien oikealle puolelle ajosuunnasta luettavaksi.
- Mainos ei saa peittää välttämätöntä vapaata näkemää liittymässä, kaarteessa ja tien kohdassa, jossa on esim. kevyttä liikennettä tai hirvien ylityspaikka
- Mainosta ei saa asettaa mäkiselle, mutkaiselle ja onnettomuusalttiille tiejaksolle.
- Mainos ei sijaitse liikennevalojen, liikennemerkin tai tiemerkin lähellä etu- tai takapuolella heikentäen niiden havaitsemista.
- Mainosta ei saa asettaa tien poikkileikkauksen muutoskohdalle, eikä niistä kertovien tiedotustaulujen läheisyyteen (esim. leveäkaistatiet).
- Mainosta ei saa asettaa Ohituskielto -liikennemerkin vaikutusalueelle tai ohituskaistaosuuksille.
- Mainosta ei saa asettaa riista-aidan aukon tai päätepisteen läheisyyteen eikä paikallisten välisten poroesteaitojen maantien ylityskohdan läheisyyteen.
- Mainosta ei saa asettaa Hirvieläimiä ja Poroja -liikennemerkkien vaikutusalueelle.
- Mainosta ei saa asettaa yleensä muidenkaan varoitusmerkkien vaikutusalueelle (esim. Pyöräilijöitä, Lapsia).
- Mainosta ei saa asettaa tunnelin läheisyyteen.
- Mainosta ei sallita asettaa maantien siltarakenteisiin
- Mainoksia ei sallita kiinnitettäväksi meluesteisiin eikä niitä saa sijoittaa tien ja meluesteen väliselle alueelle.

Tieympäristön kannalta tienvarsimainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Mainoksen läheisyydessä ei ole muita "katseen vangitsijoita" (esim. ympäristötaidetta, maisemakohteita, historiallisia rakennuksia).
- Perinne- ja kulttuurimaisemat, kansallismaisemat, natura -alueet ovat herkkiä alueita mainoksen sijoittamiselle.

Mainosrakenteen huoltotoimenpiteiden kannalta mainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Mainokselle tulee olla järjestetty huoltotieyhteys rinnakkaisen ja alemman tieverkon kautta.
- Valta-, kanta- ja seututeille ei sallita erillistä liittymää huoltotielle tienvarsimainoksen rakentamis- ja huoltotoimenpiteitä varten.

Edellä mainittujen lisäksi poikkeusluvan myöntämiseen vaikuttaa tienvarsimainoksen etäisyys mainostettavasta kohteesta. Sallittavan etäisyyden määrittely perustuu tiejaksoittaiseen tarkasteluun, jossa huomioidaan vastaavat palvelut (tasapuolisuusperiaate) sekä kyseisen kohteen mahdollinen kuuluminen virallisen opastusjärjestelmän piiriin.

Tekniset vaatimukset

Materiaalit ja tehokeinot

Tienvarsimainosten materiaalien ja tehokeinojen osalta on otettava huomioon seuraavat vaatimukset:

- Mainos ei saa häikäistä.
- Mainos ei saa sisältää heijastavaa materiaalia. Mainosrakenteen osien, jotka eivät sisällä mainosta, tulee olla väriltään neutraaleja esim. harmaa, tumman vihreä tai tumman ruskea.
- Mainos ei saa sisältää animaatiota, välähdyksiä tai tilanteita, jotka voivat johtaa kuljettajan pelästymiseen tai herättävät epätavallisen paljon huomiota.
- Mainos ei saa sisältää kaksiselitteisiä kuvia, optista harhaa tai erityisiä optisia tehokeinoja.
- Mainoksessa ei saa olla muuttuvaa viestiä. Muuttuvaksi viesti tulkitaan tässä yhteydessä alle minuutin välein vaihtuva viesti.
- Mainos ei saa järkyttää kuljettajaa vahvasti tunnepitoisilla tehokeinoilla.
- Liikennemerkkien väriskaalaa (sini/valkoinen ja kelta/punainen) tulee välttää mainoksissa.

Mainoksen mahdollisessa valaistuksessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- Mainoksen valaistus ei saa sammua ja syttyä jaksottaisesti.
- Mainosta ei saa valaista, jos kyseinen tiejakso on valaisematon.
- Mainosta ei saa valaista tiejakson opastetauluja voimakkaammin.

Muut tekniset vaatimukset

- Mainoskehyksen tulee olla asiaankuuluvasti rakennettu, ja mainos on kiinnitettävä huolellisesti rakenteeseen.
- Mainoskehyksen tulee olla kiinteästi maastoon perustettu; siirrettävä peräkärri tai vanha ajoneuvo mainoksen tukirakenteena ei tule kyseeseen.
- Mainoskehys ja itse mainostaulu tulee pitää kunnossa.
- Mainoksen asettaja (esim. ulkomainosyritys) tulee ilmetä mainoskehyksestä.
- Mainoksen pintaan tulee kiinnittää säänkestävällä merkinnällä lupapäätöksen numero, joka edesauttaa mainoksen luvallisuuden toteutusta.

4 Luvattomaan mainontaan puuttuminen

Tiealue

Tiealueella ei sallita tienvarsimainoksia. Tienpitäjällä on oikeus poistaa tiealueelle sijoitettu mainos. Mainoksen poistotarpeesta tiedotetaan mainoksen omistajalle, mikäli mainoksen omistaja on selvitettävissä. Lisäksi poistamisesta voidaan tiedottaa paikallisissa viestimissä. Mikäli mainoksia ei ole omistajien toimesta poistettu, ne kerätään tarpeetonta vahinkoa tuottamatta ilmoitettuun paikkaan, josta omistajat voivat ne nousta yhden kuukauden sisällä. Tämän jälkeen ne voidaan tuhota. Isännättömiksi todetut ja huonokuntoiset mainokset siivotaan pois tienpitäjän toimesta. Tiealueella olevan mainoksen poistaminen voidaan tehdä mainoksen omistajan kustannuksella.

Varsinaiisiin poistotoimenpiteisiin liittyen kunnossapidon alueurakan sopimuskohtaisissa urakkaehdoissa (SKU) mainitaan, että osa avustamis- ja osallistumisvelvoitteista kuuluu urakkaan ilman eri korvausta. Osan tehtävistä tilaaja (alueella toimiva ELY-keskus) teettää lisätyönä erillistä korvausta vastaan. Ilman eri korvausta urakkaan kuuluvia tehtäviä ovat mm. luvattomien opasteiden ja mainosten poisto tiealueelta rakenteineen (alle 2m²). Erikseen korvattavia tehtäviä on mm. luvattomien isojen mainostaulujen ja opasteiden poistaminen tiealueelta rakenteineen (2 m² tai yli).

Suoja- ja näkemäalue

Liikenneturvallisuuden kannalta on tärkeää, että suoja-, näkemä- ja asemakaavan maanteiden liikennealueella ei ole liikennettä ja tienpitoa haittaavia laitteita.

- Jos luvaton mainos sijaitsee maantien suoja- tai näkemä- alueella ja sen poistaminen on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi, alueella toimiva ELY-keskus voi poistaa sen siihen velvollisen kustannuksella.
- Mainoksen poistamisesta ilmoitetaan mainoksen omistajalle ja perustellaan liikennettä tai tien kunnossapitoa uhkaavan vaaran syyt.

Esimerkkeinä välittömästä poistotarpeesta ovat:

- Mainos peittää välttämättömän vapaan näkemän esim. liittymässä tai kaarteessa.
- Mainos peittää näkemän liikennemerkeihin tai muihin opasteisiin.
- Mainos on huonosti kiinnitetty ja saattaa irrotessaan aiheuttaa vaaraa (esim. banderolli tien yläpuolella olevassa sillassa).
- Mainos aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä.

Menettely luvattomien mainosten poistamiseksi

Paikallinen ELY-keskus valvoo tienvarsimainontaa alueellaan. Jos havaitaan ilman poikkeuslupaa asennettuja mainoksia, ELY-keskus lähettää kirjeen mainoksen omistajalle ja/tai maanomistajalle. Kirjeessä kehoitetaan hakemaan mainokselle poikkeuslupaa tai poistamaan mainos annettuun määräpäivään mennessä.

Tarvittaessa Pirkanmaan ELY-keskus hakee aluehallintoviranomaiselta (AVI) luvattoman mainoksen poistamista koskevan käskyn määräämistä ja sen tehostamista uhkasakolla tai teettämishallalla

Kirjallisuutta

Asetus kansainvälisistä pääliikenneväylistä tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (AGR) voimaansaattamisesta, annettu 26.02.1992. <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1992/19920017>

Kuntaliitto 2006. Kunnan osoitejärjestelmä, ohjeet ja suositus.

Tiehallinto, ympäristöministeriö, Suomen kuntaliitto 2002. Tienvarsimainonnan käsikirja.

Tiehallinto 2006. Tienvarsimainonta, toimintalinjat. TIEH 1000106-06.

Tiehallinto 2006. Ohjeet vaalimainosten sijoittamisesta maanteiden varsille.

Tiehallinto 2004. Tienvarsimainonnan liikenneturvallisuusvaikutukset. TIEH 4000423.

Tiehallinto 2003. Yleisohjeet liikennemerkkien käytöstä. TIEH 2000006-v-03

Tielaitos 2000. Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittäminen -toimintalinjat. TIEL 1000029

Tiehallinto 2006. Ympäristöohjelma 2010.

Tiehallinto 2007. Palvelukohteiden viitoitus. TIEH 2000021-07

Työryhmän muistio 24.2.2010 (Liikennevirasto, Suomen Yrittäjät, Pirkanmaan ELY – keskus). Tienvarsimainonnan poikkeuslupamenettelyn kehittäminen.

Liite 1 Liikenneministerille 25.2.2010 luovutetun muistion saatekirje

LIIKENNEMINISTERILLE

Tienvarsimainonnan lupakäytäntöjen kehittäminen

Liikennevirasto, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Suomen Yrittäjät ovat liikenneministeri Anu Vehviläisen pyynnöstä yhdessä kartoittaneet keinoja, millä tavoin tienvarsimainonnan lupakäytäntöä voidaan kehittää joustavammaksi.

Ulkomainontaa koskevat säännökset sisältyvät vuoden 2006 alusta voimaan tulleeseen maantielakiin. Aikaisemmin asiasta säädettiin luonnonsuojelulaisessa. Valvonta- ja lupaviranomaiseksi tuli lain muutoksen myötä Tiehallinto alueellisten ympäristökeskusten sijaan. Maantielain 52 §:n 1 momentin mukaan asemakaava-alueen ulkopuolella ja asemakaava-alueen tieliikennealueella on kielletty maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen. Tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisena.

Saadakseen maanteiden varsilla esiintyvän mainontatilanteen hallintaan Tiehallinto käynnisti kesäkuussa 2006 tienvarsimainoksien inventoinnin, jonka perusteella luvattomaksi osoittautui runsaasta 6000 mainoksesta 80 - 85 %. Tilanteen voidaan katsoa syntyneen vuosien kuluessa aikaisemmin toimivien lupaviranomaisten epäyhtenäisestä lupakäytännöstä johtuen.

Maanteillä liikkuja opastetaan ensisijaisesti tieliikenneasetuksen mukaisilla opastusmerkeillä. Tieliikenneasetukseen on vuonna 2007 lisätty uudet matkailullisesti merkittävät ruskeapohjaiset opastusmerkkiryhmät. Lisäksi palvelukohteiden opastusmerkit kuuluvat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueiden (31.12.2009 asti Tiehallinnon tiepiirien) hoidon alueurakoita koskeviin sopimuksiin hoidon osalta vastaavalla tavalla kuin muutkin liikenteenohjauslaitteet.

Liikenneviraston lähtökohtana on tienvarsimainonnan säätelijänä sovittaa yhteen liikenneturvallisuus, viihtyisä liikenneympäristö ja tienvarsipalvelujen tarjonta.

Suomen Yrittäjien lähtökohtana on, että mainonnan poikkeuslupakäytännöt ja opastelupaharkinta tulevat nykyistä joustavammiksi ja yrityslähtöisemmiksi. Mainonnan poikkeuslupaharkinnassa tulee ottaa huomioon liikenneturvallisuusnäkökohdat mutta mainontaan, joka ei selvästi haittaa liikenneturvallisuutta, tulisi suhtautua poikkeuslupaharkinnassa nykyistä sallivammin. Poikkeuslupaharkinnassa tulee jatkossa ottaa huomioon mainonnan merkitys pai-

kallisille sekä haja-asutusseuduilla sijaitseville yrityksille. Mainonta ja opasteet tulee nähdä tienkäyttäjien ohella hyödyllisiksi myös yritysten ja paikallisten elinkeinorakenteiden elinvoimaisuuden näkökulmista. Näin ollen lupaharkinnassa tulisi ottaa huomioon muun ohella myös yrittäjien tarve viestittää tienkäyttäjille omasta toiminnastaan, sijainnistaan ja palveluistaan.

Mainonnan poikkeuslupaharkinnan rajat on asetettu maantielain 52 §:ssä. Sen mukaan poikkeus mainontakiellosta voidaan myöntää, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisena. Tässä vaiheessa on haettu sellaisia keinoja, joilla päästään tienkäyttäjää palvelevia yrityksiä paremmin tyydyttävään tilanteeseen nykyisten säännösten puitteissa.

Työryhmä on päätenyt esittämään asiassa muistion, jossa esitetään seuraavat johtopäätökset:

- 1 Poikkeuslupamenettelyä on mahdollista joustavoittaa lainsäädäntöä muuttamatta nykyisen maantielain 52 §:n 1 momentin tulkinnalla.
- 2 Poikkeuslupien osalta lähtökohtana on mainoksen tarpeellisuusharkinnassa käytettävä kokonaisharkinta. Keskeisimmät elementit ovat liikenneturvallisuus, tieympäristö, läheisyysperiaate sekä kunkin maantien liikenteellinen merkitys (maanteiden jako valta-, kanta- seutu- ja yhdysteihin). Läheisyysperiaatteella tässä tarkoitetaan mm. kuntien lausuntojen merkitysten korostamista poikkeuslupaharkinnassa ja paikallisten yritysten kuulemista. Eurooppa- ja TEN-tieverkolla (Trans European Network) tienvarsimainonnan poikkeuslupaharkinnassa käytetään liikenteellisistä syistä kriittisempää arviointia kuin muulla tieverkolla.
- 3 Liikennevirasto päivittää olemassa olevan tienvarsimainonnan lupamenettelyohjeen työryhmän muistion linjausten mukaisesti vuorovaikutteisesti sidosryhmien kanssa.
- 4 Liikennevirasto ohjeistaa lupaviranomaisena toimivaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta toimimaan poikkeuslupaharkinnassa muistiossa sovittujen linjausten mukaisesti. Vireillä olevat poikkeuslupahakemukset arvioidaan uusien linjausten ja toimintaohjeiden pohjalta.
- 5 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lisää yrittäjien neuvontaa ja yrittäjien kanssa käytävää vuoropuhelua mm. tuomalla esiin eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia.
- 6 Suomen Yrittäjät lisää jäsenilleen suuntautuvaa tiedottamista ja neuvontaa ulkomainontaan liittyen.
- 7 Liikennevirasto, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Suomen Yrittäjät jatkavat yhteistyötä sekä seuraavat ulkomainonnan kehittymistä. Mikäli edellä mainituilla keinoilla ei saavuteta asetettuja tavoitteita, on harkittava maantielain säännösten kehittämistä.

Työryhmä on selvityksessään kiinnittänyt huomiota siihen, että maantienkäytäjille suunnatusta tienvarsimainonnasta merkittävä osa sijoittuu taajamien ohikulkuteiden ja sisääntuloteiden tieliikennealueen ulkopuolelle asemakaava-alueilla. Liikenneturvallisuusnäkökohta korostuu tässä liikenneympäristössä. Näillä alueilla toimivaltainen viranomaisena on kunta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten toimenpidelupien kautta (MRL 126 §, MRA 62 §). Tästä syystä työryhmä ei ole selvityksessään käsitellyt asema-kaava-alueiden tienvarsimainontaa.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2010.

Tapani Määttä
Liikennevirasto

Janne Makkula
Suomen Yrittäjät

Teuvo Kela
Liikennevirasto

Tiina Toivonen
Suomen Yrittäjät

Piia Heiskala
Liikennevirasto

Jari-Pekka Koponen
Suomen Yrittäjät

Matti Höyssä
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liite 2: Tienvarsimainontaa sääntelevät lait ja normit

Maantielaki 23.6.2005/503

46 §

Rakennelmat ja laitteet tiealueen ulkopuolella

Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle.

47 §

Poikkeamisvalta

Erityisistä syistä tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen 44–46 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvallisuus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella liikennealueella on kielletty maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen. Tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kiello ei koske kokous-, tiedotus-, huvi- tai muuta sellaista tilaisuutta taikka vaaleja tai kansanäänestystä koskevaa ilmoittelua eikä rakennuksessa ja sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista. Tällaisia tilaisuuksia koskevat ilmoitukset ja mainokset saa asettaa paikalleen aikaisintaan kuukautta ennen asianomaista tilaisuutta, ja ne on poistettava viikon kuluessa siitä, kun tilaisuus on pidetty.

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista tienpitoviranomaisen on pyydettävä kunnan lausunto, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto. (22.12.2009/1242)

Tieliikennelaki 3.4.1981/267

56 §

Häiritsevän tai luvattoman laitteen asettaminen tielle

Tielle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa asettaa merkkiä, kilpeä tai muuta laitetta, jonka voi erheellisesti käsittää liikennemeriksi tai muuksi liikenteen ohjauslaitteeksi taikka joka voi huonontaa sellaisen näkyvyyttä.

Tielle ei saa luvatta asettaa liikenteen ohjauslaitetta.

Poliisi tai tienpitäjä saa heti poistaa laitteen, joka on asetettu 1 tai 2 momentin säännösten vastaisesti.

Tieliikenneasetus 5.3.1982/182

20 § (29.4.1994/328)

Tiellä kulkevan opastusta ja suunnistusta varten käytetään opastusmerkkejä. Jollei jäljempänä toisin säädetä, on opastusmerkkien pohjaväri sininen ja teksti valkoinen. (15.2.2007/184)

Vihreä pohjaväri ja valkoinen teksti opastavat moottoritielle tai moottoriliikennetielle. Näitä värejä käytetään myös moottoritien ja moottoriliikennetien suuntaisessa opastuksessa. (15.2.2007/184)

Valkoinen pohjaväri ja musta teksti suunnistustauluissa ja viitoissa osoittavat paikalliskohdetta. (15.2.2007/184)

Ruskea pohjaväri ja valkoinen teksti opastusmerkeissä osoittavat vapaa-ajan matkailuun tarkoitettua palvelua. (15.2.2007/184)

Keltainen pohjaväri ja musta teksti opastusmerkeissä osoittavat kiertotietä tai tilapäistä liikennejärjestelyä. (15.2.2007/184)

Musta pohjaväri ja valkoinen teksti opastusmerkissä osoittavat yksityistä tietä tai yksityisen tien varrella taikka kadun varrella olevaa kohdetta. (15.2.2007/184)

Punaisella vinoristillä peitetty kohde suunnistustaulussa, viitassa tai etäisyystaulussa osoittaa, että reitti kyseiseen kohteeseen on tilapäisesti pois käytöstä. (15.2.2007/184)

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132

12 luku

Kadut ja muut yleiset alueet

83 §

Yleinen alue, katualue ja liikennealue

Yleisellä alueella tarkoitetaan tässä laissa asemakaavassa katualueeksi, toriksi, liikennealueeksi, virkistysalueeksi tai näihin verrattavaksi alueeksi osoitettua kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön toteutettavaksi tarkoitettua aluetta.

Katualue käsittää asemakaavassa osoitetun katualueen maanalaisine ja maanpäällisine sekä yläpuolisine johtoineen, laitteineen ja rakenteineen, jollei asemakaavassa ole toisin osoitettu.

Liikennealueita ovat asemakaavassa maanteitä, rautateitä, vesiteitä, satamia ja lentokenttiä varten osoitetut alueet. (30.12.2008/1129)

Maanteiden liikennealueita voidaan osoittaa valta-, kanta- ja seututeitä varten sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. Maantiehen kuuluvalle kevyen liikenteen väylälle voidaan osoittaa muusta liikennealueesta erillinen liikennealue, jos se on paikallisista olosuhteista johtuen perusteltua. (30.12.2008/1129)

18 luku

Rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus

126 §

Toimenpidelupa

Rakennuslupan sijasta rakentamiseen voidaan hakea toimenpidelupa sellaisten rakennelmien ja laitosten, kuten maston, säiliön ja piipun pystyttämiseen, joiden osalta lupasian ratkaiseminen ei kaikilta osin edellytä rakentamisessa muutoin tarvittavaa ohjausta.

Toimenpidelupa tarvitaan lisäksi sellaisen rakennelman tai laitoksen pystyttämiseen ja sijoittamiseen, jota ei pidetä rakennuksena, jos toimenpiteellä on vaikutusta luonnonoloihin, ympäröivän alueen maankäyttöön taikka kaupunki- tai maisemakuvaan. Toimenpidelupa tarvitaan myös muuhun kuin rakennuslupaa vaativaan rakennuksen ulkoasua muuttavaan toimenpiteeseen sekä asuinrakennuksen huoneistojärjestelyihin. Lupa ei ole tarpeen, jos toimenpide perustuu tämän lain mukaiseen katusuunnitelmaan, maantielain (503/2005) mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan tai ratalain (110/2007) mukaiseen hyväksytyyn ratasuunnitelmaan. (2.2.2007/112)

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden luvanvaraisuudesta säädetään tarkemmin asetuksella.

129 §

Ilmoitusmenettelyn käyttäminen

Kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, että merkitykseltään ja vaikutukseltaan vähäiseen rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä ilman rakennus- tai toimenpidelupaa sen jälkeen, kun asianomainen on tehnyt tätä koskevan ilmoituksen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ilmoituksen sijasta edellyttää rakennus- tai toimenpideluvan hakemista, jos se yleisen edun tai naapurien oikeusturvan kannalta on tarpeen. Rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ole edellyttänyt luvan hakemista ilmoitettuun hankkeeseen.

Ilmoitusmenettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895

62 §

Toimenpiteiden luvanvaraisuus

Toimenpidelupa tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslaissa ja jäljempänä tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin ja rajoituksin sellaisen rakennelman tai laitoksen, jota ei ole pidettävä rakennuksena, pystyttämiseen tai sijoittamiseen taikka rakennuksen ulkoasun tai tilajärjestelyn muuttamiseen seuraavasti:

8) muun kuin maantielain (503/2005) 52 §:ssä säädetyin rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen asettaminen (mainostoimenpide); (22.12.2005/1187)

Edellä 1 momentin 1–10 kohdassa tarkoitettu lupa ei ole tarpeen, jos toimenpide perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan tai katusuunnitelmaan taikka maantielain tai yleisistä teistä annetun lain (243/1954) mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan. (22.12.2005/1187)

63 §

Luvanvaraisuuden helpotukset ja ilmoitusmenettely

Rakennusjärjestyksessä voidaan määrätä sellaisen 62 §:n 1 momentin 1–10 kohdassa tarkoitettun toimenpiteen, jota kunnan tai sen osan olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä vähäisenä, vapauttamisesta luvanvaraisuudesta kunnan alueella tai osassa kunnan aluetta.

Rakennusjärjestyksessä voidaan myös määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 129 §:n mukaisen ilmoitusmenettelyn soveltamisesta 62 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin kunnan alueella tai osassa kunnan aluetta.

65 §

Naapurien kuuleminen

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on, jollei maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n 1 momentista muuta johdu, annettava rakennuslupahakemuksesta tieto naapureille ja varattava heille vähintään seitsemän päivää huomautuksen tekemiseen. Ilmoitus hakemuksesta saadaan lähettää tavallisena kirjeenä.

Jollei naapuria tiedetä tai hankaluudetta tavata taikka jos kuultavia naapureita on enemmän kuin kymmenen, ilmoitus hakemuksesta katsotaan annetuksi naapurille tiedoksi, kun hakemuksesta on ilmoitettu sillä tavoin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan.

Hakija voi liittää hakemukseensa selvityksen siitä, että naapurit tai osa naapureista ovat tietoisia hankkeesta, ja selvityksen heidän mahdollisesta kannastaan rakentamiseen. Siltä osin kuin hakija on esittänyt selvityksen naapurien kuulemisesta, ei 1 momentissa säädetty kuuleminen ole tarpeen.

Rakennuspaikalla tarvittavasta asian vireilläolosta tiedottamisesta huolehtii rakennushankkeeseen ryhtyvä. Tiedottamisen tarpeellisuutta ja suorittamistapaa harkittaessa otetaan muun muassa huomioon hankkeen koko ja sijainti. Tiedottamisen tarkoituksena on saattaa yleisesti tiedoksi rakentamisen tai muun toimenpiteen aiheuttama olennainen muutos ympäristössä.

Järjestyslaki 27.6.2003/612

6 §

Mainostaminen ja kuulutukset

Yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan häikäisevän tai harhauttavan valon taikka liikenteenohjauslaitetta muistuttavan tai muuten turvallisuutta vaarantavan mainoksen käyttäminen on kielletty. Tällaisen valon tai mainoksen käyttäjän on poliisin kehotuksesta viipymättä poistettava valo tai mainos.

Viranomaisen yleisesti nähtäville asettaman julkisen kuulutuksen tai tiedonannon luvaton poistaminen tai turmeleminen on kielletty.

5 luku

Seuraamukset

16 §

Järjestysrikkomus

Joka tahallaan

4) käyttää 6 §:n 1 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti valoa tai mainosta taikka poistaa tai turmelee 2 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti siinä tarkoitettua kuulutuksen tai tiedonannon, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, järjestysrikkomuksesta sakkoon.

Järjestysrikkomuksesta tuomittua sakkoa ei saa muuntaa vankeusrangaistukseksi.

Liikenneministeriön päätös liikenteen ohjauslaitteista 16.3.1982/203 4 § (5.5.1994/384)

Liikenteen ohjauslaitteeseen tai sen kannattajaan ei saa kiinnittää mitään, mikä ei vastaa tämän laitteen tarkoitusta tai mikä vaikeuttaa liikenteen ohjausta.

ASETUS KANSAINVÄLISISTÄ PÄÄLIIKENNEVÄYLISTÄ TEHDYN EUROOPPALAISEN SOPIMUKSEN (AGR) VOIMAANSAATTAMISESTA, ANNETTU 26.02.1992

AGR sopimuksen II liite kansainvälisille pääliikenneväylille asetetut ehdot V. ympäristö ja maisemasuunnittelu

V.3. Ympäristön vaikutukset tienkäyttäjiin

Ne maiseman ja ympäristön piirteet, jotka näkyvät tieltä, vaikuttavat liikenneturvallisuuteen ja tienkäyttäjien mukavuuteen. Niiden tulisi lisätä ja täydentää optista ohjausta ja tehdä ajaminen kiinnostavammaksi.

Kaupunkien, jokien, kukkuloiden jne. näkeminen antaa tienkäyttäjälle mahdollisuuden määrittää sijaintinsa. Nämä näkymät tulisi säilyttää niin suuressa määrin kuin mahdollista. Istutukset (linjassa tien kanssa tai muissa muodoissa) voivat parantaa optista ohjausta ja katkaista yksitoikkoisuuden, edellyttäen että niiden käyttäminen teillä ei lisää riskien määrää. Maisemasuunnittelu voi myös suojata häikäisyltä ja huonoilta sääolosuhteilta (tuuli, lumi jne.).

Teiden varsille asennetut melusteet vähentävät ympäristöstä saatavan informaation määrää, mikä luo vaikutelman ”sulkeutuneisuudesta” ; kun tällaisia melusteita rakennetaan ne pitäisi sulauttaa ympäristöön mahdollisimman hyvin, jotta tienkäyttäjä voisi siten kompensoida menetetyt informaation. Esteettiset ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen tienvarsimainontaa pitäisi välttää kansainvälisillä päätteillä.

Liik
enne
vira
sto

ISSN-L 1798-663X

ISSN 1798-6648

ISBN 978-952-255-036-1

www.liikennevirasto.fi